

SVATÁ HORA

ČÍSLO 5 2005

Rozhovor s Alenou Heverovou

Křesťanské památky v Sýrii a Jordánsku

Zajímavé zápisy ze svatohorského muzea

3x soudobá hudba ve svatohorské bazilice

Z činnosti Matice svatohorské

„Ty jsi ten, který má přijít...?“

Katecheze o mši svaté XV.

BASILICA
19. 11. 1994

Pravou svobodu získáváme tehdy, když nás Bůh činí, tedy, když nás formuje a tvoří, nikoliv jako lidi, to už učinil, ale jako dobré lidi; to nyní dělá ze své milosti; abychom se stali v Kristu novým stvořením, jak to odpovídá výroku: Stvoř mi, Bože, čisté srdce; přičemž srdce, nakolik se tím myslí na přirozenost lidského srdce, mu Bůh již dávno stvořil.

Sv. Augustin:

Vavřincova příručka o víře, naději a lásce, č.31

OBSAH

Úvodník

Prásk! **3**

Naše pravidelné otazníky

Rozhovor s Alenou Heverovou **4**

Z cest

Křesťanské památky v Sýrii a Jordánsku **10**

Zprávy

Z činnosti Matice svatohorské **15**

Zprávy ze Svaté Hory **16**

Opravy na Svaté Hoře **17**

Zajímavé zápisy
ze svatohorského muzea **18**

3x soudobá hudba
ve svatohorské bazilice **19**

Spiritualita

„Ty jsi ten, který má přijít...?“ **22**

Katecheze o mši svaté XV. **24**

Informace

Bohoslužby, exercicie, úřední hodiny **26**

Fotografie
v časopise
P. Stanislav Příbyl,
Jan Traxler, Marie Palková
a archiv Svaté Hory

Detail štukové výzdoby baziliky

Prásk!

Slavení je dnes zvláštní věc. Žijeme totiž asi v době velmi kontrastní, a snad proto nám dělá tak veliké potíže rozlišit kdy, co a jak slavit.

Hlavní způsob slavení v současnosti by bylo možné označit za slavení hlukem a žehem.

Když jsem se byl podívat v Příbrami na zahájení Adventu s manželkou a se svou malou dcerkou, byl velký problém ochránit naše dítě před hlukem z bouchacích kuliček, které nám nějakí malí chlapci házeli pod nohy, a pláč dítěte jim nejspíš připadal nesmírně zábavný. Co má asi Advent společného s traskavým hlukem?

V předvečer svátku svatého Mikuláše jsem měl pocit, že na příbramském sídlišti probíhá vojenské cvičení nebo hon na holuby. Zvláště na Svaté Hoře se, díky její vyvýšené poloze, zvuk moderního pojetí svatomikulášské nadílky mísil v nechutnou směsici výstřelů, dunění a občasného zachrastění čertovských řetězů (to v přestávkách mezi salvami ran; mikulášský zvonec jsem neslyšel).

Už se velmi těším na poslední den občanského roku. Bude to znít nejspíš stejně. Svatý Silvestr má zježené vlasy na hlavě už teď: každý totiž jistě vyplní do puntíku svá předsevzetí, peněženky a daňová priznání (s minimálním odvodem státu), a tak proč tedy nevybuchnout radostí?

Pavel Šmolík

SVATÁ HORA 5/2005

3

Na jaře roku 2004 vznikla na Svaté Hoře průvodcovská služba. Kdo za tím stojí? Příjemná a usměvavá žena, doslova sršící energií, Alena Heverová.

Připadám si

Můžeš se čtenářům představit?

Pocházím z Březnice a také tam bydlím. Původním povoláním jsem pedagog. Po maturitě v roce 1979 jsem dostala umístěnku na Základní školu v Chrašticích, po roce jsem byla jmenována ředitelkou mateřské školy ve Hvozděanech, pak učitelkou v Březnici a zároveň jsem dělala logopedickou asistentku na poliklinice. Vedla jsem výtvarný obor na Základní umělecké škole a učila estetiku, dějiny umění a výtvarnou vý-

chovu na střední škole v Březnici.

Celým mým životem se táhne vztah k umění a k historii, tedy i k tomu, co dělám na Svaté Hoře. Pocházím z věřící katolické rodiny. Chodit do kostela a žít tím, že jsme katolíci, patřilo k životu. První přijímání jsem prožila s P. A. Kortánem, na kterého se nedá zapomenout – při hodinách náboženství byl přísný, ale pak dokázal slovem pohladit. A birmování s biskupem Hlouchem nepřipomínají jen fotografie a Minutěnka, kterou nám věnoval. Vzpomínám na přednášení básniček při májových pobožnostech. Katolickou víru jsem však chápala spíše jako folklór a to se podepsalo i na mém dalším životě.

Jak jste doma prožívali Vánoce, co pro tebe znamená adventní a vánoční doba?

Když jsem byla malá, prožívala jsem takové ty typické české Vánoce – se sněhem, vánočním stromčkem, s dárky a s návštěvami u příbuzných. Nechyběla jsem na půlnoční mši, na mši na Hod Boží i na sv. Štěpána. Pravda, doba byla hektická, pořád se něco shánělo, všude stres. Na Vánoce jsme se nijak duchovně nepřipravovali. Takovou tu lidovou atmosféru Vánoc jsem se snažila vytvořit až svým dětem. A to tak, že vše bylo připraveno už na první adventní neděli, bylo uklizeno a upečeno, a potom jsme si jen užívali. Takže jsme Advent třeba prožili s kamarády „divadelníky“ z Březnického a rožmitálského divadelního spolku. Vlastně první hra, kterou jsme hráli, byly Staročeské vánoční hry. To bylo před jedenácti lety a musím říct, že

jako součást Svaté Hory

jsme se nejvíc bavili, ale i poučili, při zkouškách. Určitě jsme ale potěšili i další – třeba návštěvníky vánočních trhů na nádvoří březnického zámku nebo na Křivoklátě. Vystupovali jsme i v kostele ve Starém Rožmitále, v Sedlčanech, na Slivici a vlastně i na Svaté Hoře.

Jaký mají podle tebe význam Vánoce, když se neprožívají křesťansky?

Na to nedokážu odpovědět. Já sama se snažím mít v sobě mír, pohodu a klid po celý rok. Pro mne není velký rozdíl mezi Vánocemi a ostatními částmi roku. Je nebo není to průšvih, že nedělám rozdíl mezi nedělí a všedním dnem?

Pro mne je smyslem života celý „život“. Těším se na každý den. Každý den je krásný. Třeba Štědrý den – nejprve si ho užijí na Svaté Hoře mezi lidmi. Naplňuje mne, že mají radost a jsou tu spokojení. Ale vrcholem Štědrého dne bude společná večeře s rodinou, kterou je, pravda, třeba přichystat den předem.

A před odchodem na půlnoční mši ještě stačíme navštívit maminku a setkat se s rodinou sestry.

Když jsem byla malá, byla v Březnici taková ta klasická „půlnoční Ryboka“ opravdu v půlnoci. Nebylo to tak, že bych šla jednou za rok do kostela, chodila jsem docela ráda. Ale ještě mnohem raději jsem měla a mám Bílou sobotu.

Kolem Vánoc je mnoho hezkých zvyků, které pocházejí z doby předkřesťanské. Seznámila jsem se s nimi teoreticky – mám kromě muzejnictví a pedagogiky vystudovanou konzervatoř lidovou tvorbu a výtvarnou výchovu. Většinu těchto zvyků jsem ráda každoročně zkoušela s dětmi ve škole. Doma nechyběly „barborky“, na Štědrý den rozkrojené jablíčko s hvězdičkou uprostřed. Pouštěli jsme si lodičky z ořechových skořápek v misce s vodou. Ani si už nevzpomínám, jak lodičky u nás doma dopadly. Asi plavala každá jinam, když se mi dcery později rozutekly do ciziny.

Pocházíš z Březnice a na zámku v Březnici jsme se poprvé potkali. Jaký k němu máš vztah?

Březnický zámek se vine celým mým životem. Poprvé jsem tam prováděla ve svých čtrnácti letech. Jednou jsem objevila v místním Březnickém zpravodaji inzerát, že na zámek hledají průvodce. Hned druhý den jsem se vypravila zjistit vše potřebné a... 1. dubna 1974 jsem začala provádět. Nejprve o víkendech, pak o prázdninách a vždy, když bylo potřeba. Bavila a zajímala mne

historie a také něco tajemného, co zámek skrýval. Tam jsem poznala své velké životní učitele – Jiřínku a Emilka, kteří zde žili jako kasteláni. Také spoustu výtvarníků, malířů a umělců i obyčejných lidiček – návštěvníků.

Zámek byl v roce 1989 uzavřen kvůli rozsáhlé stavební rekonstrukci. Díky tehdejšímu kastelánovi Ing. M. Faktorovi, probíhaly opravy velice rychle. Už v roce 1991 se otevřel 1. návštěvní okruh a bylo třeba dokončit 2. okruh – zbrojnice, galerii a kapli. Vlastně ze dne na den jsem odešla ze školství a nastoupila na zámek jako zástupkyně kastelána. Měla jsem na starosti průvodcovskou službu, reklamu, prodej informačního materiálu a také spolupráci s památkáři při tvorbě expozic. Po rekonstrukci zámku se totiž rozhodlo o změně a vznikala nová expozice, kterou navrhl Dr. J. Pelikán a PhDr. Naděžda Kubů. V ní se v rodových galeriích postupně představují majitelé březnického panství. Zároveň se ukazuje stavební vývoj a různé slohy a styly prostřednictvím nábytku a dalšího mobiliáře. Březnický zámek je pro mne také Galerie Ludvíka Kuby. Malíř a spisovatel Ludvík Kuba se nenarodil v Březnici, ale v Poděbradech v roce 1863. Do tohoto kraje se dostal klikatou cestičkou, díky sňatku s Olgou, která odtud pocházela. Takže v Březnici koupili domeček a prožili zde krásné životní období. L. Kuba byl velice zajímavý a všestranný člověk, etnograf a spisovatel, dokonce se v osmdesáti letech začal učit čínsky. Když ochrnul na pravou ruku, naučil se malovat levou. Zemřel v roce 1956.

Myslím, že v roce 1995 přišel na zámek nový kastelán Robert Barták a s ním i skvělá spolupráce. On a jeho manželka Jitka sršeli nápady a já patřila k nadšencům, kteří je realizovali a dovedli do konce. Pořádali jsme koncerty, sezónní výstavy a další akce – Velíkonoce a Vánoce na Březnici, Historický den.

Můj vztah k březnickému zámku je tak veliký, že tam asi budu časem strašit, protože na Svaté Hoře mi to určitě nedovolíš.

A nyní Svatá Hora....

Na Svaté Hoře to začalo tak, že jsem si z počátku nedovedla představit vlastně nic. Netušila jsem do jak velkého podniku se pouštím. Je to obrovské, nádherné a velmi vzácné místo, které navštěvuje velké množství lidí.

Zprvu jsem si myslela, že budu na Svaté Hoře obhospodařovat malé muzeum. Že budu obměňovat expozice, vymyslím každý rok sezónní výstavu. Až někde dál byla průvodcovská služba.

Jak se průvodcovská služba u nás připravovala a uváděla do chodu?

Mustíš přijít na Svatou Horu do Pražské brány a říci si: „Jsem úplně cizí člověk a chci všechno poznat“. Celý areál jsem prošla mnohokrát. Mluvila jsem s lidmi, kteří mohli mít k mé představě nějaké konstruktivní připomínky, kteří se už někdy někomu pokoušeli Svatou Horu přiblížit. Potom bylo potřeba vše skloubit s řádem, který tu panuje, s poutním ruchem.

Vzpomínám si, že ten, který mi dělal prvního průvodce, byl tehdejší jáhen P. Piotr Nowicki. Byli jsme všude – na zvonici, na letním kůru, na půdách nad oratoří a všude v klášteře.

A potom jsem četla a četla. Přečetla jsem kdeco o Svaté Hoře, hlavně po stránce historické a architektonické. Trochu slabší vědomosti jsem měla o tom, co se tu děje nyní, o řádu redemptoristů, o vydávání časopisu. To jsem postupně poznávala na vlastní oči.

Když byla vytvořena trasa, napsala jsem průvodcovský text. Vycházela jsem z nastudované literatury, ale hlavně jsem se snažila, aby byl přístupný a vhodný nejen pro návštěvníky, ale i pro průvodce. Potom byl text přeložen do cizojazyčných verzí. Takže dnes provádíme česky, německy, anglicky, francouzsky a španělsky – chybí nám ještě italský překlad. Za to máme ruský překlad, ale chybí průvodce v ruštině.

Potom jsem sháněla kontakty, aby vůbec někdo na prohlídky přišel. Navštívila jsem několik veletrhů cestovního ruchu, zkontaktovala se s Městským úřadem v Příbrami a nejrůznějšími cestovními kancelářemi. Dlouho jsem nedokázala pochopit, jak to přesně funguje. Zámek v Březnici byl jako státní objekt řízen z Prahy, ale tady to bylo od začátku takové jiné, mnohem otevřenější a pro mne velice tvůrčí.

Zpátky k průvodcům – první měsíce jsem je nekontrolovala, protože to byly pro mne známé osoby, to až později. Ze začátku se hlásilo velké množství zájemců o provádění, časem se zájem zmenšil. Několik lidí jsem musela po pár dnech propustit, především proto, že nebyli dostatečně vyzrálí pro tak organizačně náročnou práci.

Teď si průvodce prověřuji, co se týká chování a komunikaci s lidmi, také jejich jazykové schopnosti. Vybraný průvodce musí přijít asi dva dny předem a projít si několikrát trasu. Zpravidla s někým, kdo má praxi, protože se od něho učí věci technického charakteru – kde se zamyká a organizačního rázu – co dělat, když někdo omdlí apod. Třetí den chodím na kontrolu a upozorním na případné nedostatky. Od příštího roku bude zaveden výběr průvodců konkursním řízením. Myslím si, že kvalita musí stoupat, protože zájem i cizinců narůstá. Dokonce první prohlídka v roce 2006 bude pro německou skupinu, a to 1. ledna v 11,00 hodin.

Chceme rozšířit služby, rádi bychom otevřeli II. prohlídkový okruh, kde bude použita výstava „Svatá Hora nad časem a v čase“, která byla v létě v příbramské galerii.

Když se vrátíme k tvým začátkům... Jak vypadal tvůj první den na Svaté Hoře?

Pamatuji si jej přesně – přišla jsem ráno zasněženým náměstíčkem. Byla jsem mile přijata, ale upozorněna, že máš asi jen půl hodiny času, protože musíš na mši. Zeptala jsem se, jestli můžu jít také. Odpověděl jsi, že samozřejmě. Prožila jsem si jí se vším všudy a když jsem potom doma říkala, že jsem byla v pracovní době na mši, nechtěli tomu věřit. Ještě dopoledne jsem se začala rozhlížet a procházet Svatou Horou.

Jak hodnotíš průvodcovskou službu v uplynulých dvou letech a jaké jsou plány?

Rok 2005 byl jistě mimořádný, protože jsme oslavovali 100. výročí povýšení na baziliku. To se týkalo spíše věřících návštěvníků. Očekávám, že rok 2006

bude z hlediska průvodcovské služby a turistické návštěvnosti mnohem lepší než rok 2005.

Začali jsme v roce 2004. V tomto roce bylo 90% lidí překvapených, že na Svaté Hoře je něco takového. Z toho asi 40% lidí prošlo prohlídkovou trasou. Pouze 10% přijelo cíleně na prohlídku.

V letošním roce byli lidé už více informováni. Ale přesto jsou někteří stále překvapeni, že poskytujeme takovouto službu. Stávalo se častěji, že i kněží nebo organizátoři poutí si prohlídku přímo objednali. Nabídku využívají i účastníci duchovních cvičení. Jsme domluveni tak, že až to nebude vadit, třeba na závěr jejich pobytu, provedeme je po trase na Svaté Hoře. Myslela jsem, že přijde pár lidí, kteří mají eminentní zájem, ale přicházejí skoro všichni. Například při posledních exerciciích měli zájem dva kněží, ale nakonec jich přišlo 34 z 36.

Jakou plní průvodcovská služba funkci v tak zvláštním objektu, jako je poutní místo?

Myslím si, že nejde jen o prohlídku. Je to ještě něčím umocněné, protože lidé hledají něco víc. Mnozí se také přijedou jen proto, že je to krásný objekt, ale s mluveným průvodcovským slovem návštěva získává novou dimenzi. Lidé odcházejí spokojeni. Například mnoho Příbramáků říká: „Průvodcovská služba na Svaté Hoře? Tak to přijdeme!“ A po skončené prohlídce slyším: „My sem čtyřicet let chodíme, projdeme se jen ambity, ale když nám průvodkyně řekne o kapli nebo obrazu a zasadí to do souvislostí, nestačíme se divit.“

Průvodcovský text máme zpracovaný pro průměrného návštěvníka, nikoho nezahlučujeme fakty. Neříkáme ani moc letopočtů, jen základní informace. Spíše se snažíme lidem vysvětlit, proč to, proč ono. Lákadlem je prohlídka krápníkové kaple Máří Magdalény, jen je potřeba ji zrestaurovat. Hovoříme také o nedávné historii – o letech padesátých, o politických věznicích v uranových dolech, o setkání mládeže v roce 1999, o křížové cestě a její obnově, Thuriho kompozici a nahrávce. Prohlídka zpravidla končí u Korunovačního oltáře, kde ještě zmíníme hlavní informace o bazilice. Tam jdeme jen tehdy, když nerušíme. Skvěle totiž spolupracujeme se všemi ze sakristie. Když není koho provádět, pomáháme třeba s úklidem.

Neměli věřící a poutníci problém, že se Svatá Hora díky průvodcovské službě „znesvětil“ turistickým ruchem?

Nikdy jsem se nesetkala s tím, že by to někdo takto formuloval. Myslím si, že kněží, zvláště naši svatohorští, jsou rádi, že nám mohou předat své návštěvy a že korigujeme turistický ruch. Také poutníci službu vítají. Nevím, čím to je, ale průvodcovská služba v této podobě, jaká je na Svaté Hoře, neruší. Nopak mám dojem, že se doplňuje s životem zde.

A co obchod s knihami?

Ten oceňují nejen věřící. Je možné zde koupit nejen kalendáře a křesťanskou literaturu, ale i mapy a průvodce, romány a dárkové knížečky. Novinky přiváží pravidelně každých čtrnáct dní, dokonce je asi měsíc možné zakoupit výborné mešní víno – s přívlastkem a pozdní sběr.

Trochu je problém s místem, obchůdek utlačuje muzeum, ale důležité je, že si lidé mohou ze Svaté Hory něco odvézt, třeba jen malý obrázek Panny Marie Svatohorské. Velkou zásluhu na všem mají i pan Čáka a jeho dcera Alena, protože pro nás vyrábí zboží, které není nikde jinde možno koupit.

Chtěla bych, jak mi doporučoval jeden kněz, aby v muzeu byl k vidění „poklad Svaté Hory“ – jako mají němci „Schatzkammer“, ale k tomu by bylo třeba vyrobit kopie vzácných předmětů, protože toto je přece jen velký bezpečnostní problém.

Vše se vyvíjí – dříve bylo pondělí volné, dnes už jsme k dispozici sedm dní v týdnu. Je to proto, že tohle místo žije pořád.

Získali jsme grant EU na rozvoj Svaté Hory coby turistického cíle. V čem nám to pomůže?

Kromě jiného bude z tohoto grantu financováno školení průvodců v církevních objektech. Očekávám zájem z řad průvodců a cestovních kanceláří. Myslím, že se těší nejen posluchači, ale i přednášející. Počítám s tím, že kurs proběhne někdy na začátku března 2006 o víkend. Přednášky se budou týkat komunikace, architektury, náboženských reálií atd. Domnívám se, že grant pomůže i k vytvoření skvělého informačního centra na Svaté Hoře, ke zlepšení prezentačního materiálu a celkové informovanosti o nás.

Založili jsme obchodní společnost Sacromontana, s.r.o., která prodej v obchůdku i průvodcovskou službu zastřešuje. Jaké jsou na to reakce?

Na jednu stranu je to výborný nápad. Všechno dostalo řád, nevybočuje to z mezí zákona, všechno je jasné. Na druhou stranu si lidé mylně myslí, že „esreóčko“ je něco, co je ošklivě komerční a tržní, a tedy podle nich nemorální, a že to se Svatou Horou nemá nic společného. Stali jsme se obětí dohadů a drbů. Je třeba to lidem stále znovu vysvětlovat. Je také potřeba se více sžít s těmi, kdo jsou za společnost odpovědní, aby dobře pochopili potřeby lidí a místa.

Je možné rozšířit nabídku předmětů i služeb bez obav z daňových problémů, jsme ale plátcí DPH, takže je například problém spolupracovat s malými výrobci, kteří plátcí nejsou. Jejich zboží je tak příliš drahé, a to je škoda.

Na závěr bych se tě zeptal, jak se na Svaté Hoře cítíš?

Připadám si jako součást Svaté Hory. Ne kvůli sobě, ale kvůli tomuto místu a lidem, kteří přicházejí. Znáám už hodně věřících, někteří poutníci přijíždějí i dvakrát do roka, exercitanti si přijdou něco přečíst, a mnozí návštěvníci vypisují svůj vztah do návštěvní knihy. Je tu krásně a jsem tu opravdu doma.

S Alenou Heverovou hovořil P. Stanislav Příbýl

Křesťanské pamětihodnosti v Sýrii a posvátná místa v Jordánsku

Údaje o podílu křesťanů v syrské společnosti se liší. Různé zdroje uvádějí 3 – 9%. Ti početnější se dělí na pravoslavné a sjednocené s katolickou církví, jako jsou melchitové, maronitové aj. Muslimové tvoří 90%. Tento poměr také určuje civilizační úroveň společnosti, zejména postavení žen.

Náš zájezd byl všeobecně poznávací a kromě stanoveného programu záleželo na ochotě průvodců, českého a cizího, co chtěli navíc ukázat a říci.

Především jsme byli voděni do muzeí a velkých mešit, u nichž jsme mohli porovnávat bohatost a vybavenost interiérů. Poznávali jsme, že i malé vesnice mají mešitu, někdy i jen velikosti garáže, ale u každé vyčnívá třeba miniaturní minaret, ukazující jako prst k nebi.

Zato křesťanské kostely, výstižněji řečeno kaple, se vyskytují poskrovnu. Jsou to spíš zvýšené nevelké domy se sedlovou střechou a věžičkou nad vchodem. Pouze u nemnohých klášterů jsou kostely větší. Ani u nich nejsou věže, ale jen kopule nad bohoslužebnými prostorami. Z toho lze vyvozovat možnosti křesťanské minority. Nejen v Sýrii, ale i v ostatních muslimských zemích je třeba na křesťany jakékoli denominace pohlížet s uznáním, že si přes okolní tlak islámu dokáží uchovat svoji duchovní identitu a existenci.

Prvním městem na cestě bylo Aleppo, které je nazýváno branou Blízkého Východu. Má dvoutisíciletou historii a je druhým největším městem Sýrie. Honosí se jak dochovanou citadelou, tak moderním národním muzeem. Cestou jsme navštívili rozsáhlý, ale zemětřesením poškozený a proto opuštěný klášter sv. Simona z byzantské éry. Tento světec byl známý tím, že kázal a žil na sloupu, jehož části stojí uprostřed vnitřního kruhového prostoru svatyně.

Následovalo starobylé město Hamá, proslavené sedmnácti obrovskými koly z kmenů ořechovníků, jimiž byla z řeky nabírána voda do vysokých akvaduktů pro zavlažování polí. V okolí města jsme navštívili křížácký hrad Krak de Chevaliers. Jeho kamenný a tmavý vnitřek dokumentoval, v jak drsných podmínkách jeho obyvatelé žili. Jejich úkolem bylo čelit výbojům Seldžuků proti Svaté zemi. Zastávka v městě Homs s jeho mariánským chrámem byla popsána v předchozím článku.

Plni očekávání jsme se blížili k Damašku, hlavnímu městu Sýrie. V něm jsou pro křesťany nejznámější dvě posvátná místa. Jedním je náhrobek

sv. Jana Křtitele, druhým je brán, před níž byl Kristem obrácen sv. Pavel. O těchto místech však nebyla v programu zájezdu ani zmínka.

Damašek, arabsky Di-mašk aš – Šám, v překladu znamená město vláhy. Je jedním z nejstarších měst na světě, která jsou nepřetržitě osídlená. Damašek je zmiňován od 4. tisíciletí před Kristem. Do 12. do 8. století před Kristem byl hlavním městem aramejského státu, který byl v 10. století před Kristem dočasně podroben izraelskému králi

Damašek, celkový pohled, v centru

Davidovi. Město bylo často dobýváno. Střídaly se zde nadvlády asyrská, novobabylonská, perská, seleukovská, římská a arabská. Mongolové zde v roce 1043 nejen pustošili, ale navíc odvěkli všechny řemeslníky. Řemesla zde byla na výši. Známá byla damascenská ocel, filigrány, kůže, hedvábí či koberce. Turci tady pobýli přes tři století. V letech 1920 – 1946 vládla v Sýrii francouzská mandátní správa. Země nabyla samostatnosti až dnem 17. 4. 1946.

V současné době má Damašek 4 milióny obyvatel a může se chlubit 216 památkami, vedenými v seznamech UNESCO.

Z výšiny nad městem jsme spatřili jeho nedohlednou rozlohu, která se ztrácela kdesi v dálném oparu. Převažovala tmavošedá obydlí s rovnými střechami. Výškové stavby se vyskytují sporadicky.

Navštívili jsme starý palác Azem, který je jakýmsi muzeem života a kultury Syřanů v 19. století. Zahrada uvnitř paláce s listnatými stromy, poskytujícími příjemný stín a tryskající voda fontánek, evokovaly rajskou zahradu podle koránu. Následovalo nevelké mauzoleum s kamenným sarkofágem sultána Sladína, dobyvatele Jeruzaléma.

Před vstupem do Umájjovské mešity, která je asi třetí největší na světě, byla ženská část naší skupiny oblečena do khaki hábitů s kapucemi. V altánu za vchodem jsme museli zanechat obuv. Pak už byl čas se rozhlédnout po ohromném, sloupovém ohraničeném náměstí. Stěny nad sloupy jsou vyzdobeny zlatými a barevnými mozaikami s motivy ovoce a stromů, doplňovány arabskou kaligrafií. Celá plocha náměstí je pokryta lesklými mramorovými deskami. Před vstupním portálem stojí kašna pro rituální omývání a v dolní části náměstí ční na sloupech mozaikami zdobená pokladnice.

Mešita má tři věže, z nichž ta na levé straně je věž Ježíšova. Pochází z doby, kdy se křesťané a muslimové o sakrální prostory dělili a později je údajně za náhradu museli ti první opustit. Tato věž je čtyřhranná na rozdíl od okrouhlých minaretů, ale i na ni byl muslimy urbanisticky zcela nevhodně navršen minaret s půlměsícem.

Historie nynější mešity je taková, že římský císař Konstantin Veliký na počátku 4. století zde změnil původní Jupiterův chrám na baziliku sv. Jana Křtitele. Po obsazení Damašku muslimy, byla jimi bazilika roku 705 změněna na Umájjovskou mešitu. V syrském popisu je stavba nepravdivě charakterizována jako nový přelom v islámské architektuře a umění. Rozměry stavby jsou velkolepé 157x97 m.

Umájjovská mešita v Damašku, v pozadí vlevo kaple s ostatky sv. Jana Křtitele

Když jsme ze slunečného dne vkročili do ztemnělého prostoru mešity, jako bychom se ocitli v pohádkové noci. Z mnoha barevných oken pod stropní klenbou pronikala dovnitř jen tlumená záře. Barevný šerosvit a koberce s orientálními vzory vytvářely pocity tajemna.

Hleděli jsme na dlouhé, ale téměř prázdné prostory. Teprve uprostřed délky interiéru upoutal naši pozornost honosný výklenek do zdi, vyzdobený zlacenou arabskou kaligrafií a intarziemi mezi bílými sloupky, tzv. mihráb, který vyznačuje pro modlící se směr k Mekce. V jeho blízkosti napravo stoupá příkře do výše bělostné schodiště s ornamentálně členěnými postranicemi, završené plošinou. Nad ní se klene stříška s věžičkou. To je kazatelna, arabsky minbar, ze které v pátek káže imám shromáždění muslimů. Na schodiště se vchází výstavnou brankou, za níž je údajně snížený vstup proto, aby kazateli byla sehnutím připomenuta pokora před Bohem.

Téměř veškeré prostory jsou určeny pro modlitbu mužům. Ženy se shromažďují v zadní části za mřížkovanou zástěnou. To proto, aby se modlící muži nerozptylovali pohledem na ně a přes ně.

Asi v poslední třetině délky mešity je uprostřed prostoru velká bělostná kaple s vlastní kopulovitou střechou a prosklenými stěnami. Uvnitř je tapiserií zahalený náhrobek, v němž je ukryta hlava sv. Jana Křtitele. Vnitřek kaple je sice osvětlený, ale skrze zelená okna a mřížoví není jas-

ně vidět. U tohoto posledního z proroků Starého Zákona se s modlitbou zastavil Svatý otec Jan Pavel II. Při návštěvě Sýrie.

V postranní části mešity je také hrobka Ibn Alího, jednoho ze zakladatelů šíitské větve islámu. Ta je navštěvována hlavně muslimskými poutníky z Íránu.

Z Damašku jsme podnikli výlety do dvou klášterů. Oba spravuje Syrská ortodoxní církev. Ten první byl v Maloule pod Antilibanonským pohořím v oblasti, kde se dosud mluví aramejsky. V klášteře je kostel sv. Sergeje. První představenou kláštera byla sv. Tekla. V době naší návštěvy zde byla přítomna početná výprava jugoslávských Srbů. Na závěr jejich pouti jsme od zdejší průvodkyně uslyšeli modlitbu Otče náš v aramejštině, tedy v řeči, jakou mluvil Pán Ježíš. Poté se kostelem rozléhal dlouhý potlesk.

Druhý klášter byl v Seydnaye, zasvěcený Panně Marii. Byl založen roku 547 byzantským císařem Justiniánem I. K tomu se vztahuje legenda, že když se vracel z bojů s Peršany, projížděl místem, kde vyvěraly prameny. V povzdálí zahlédl bílou laň a chtěl ji zastřelit. Laň vyběhla na pahorek a proměnila se v tmavou siluetu. Ta se pak změnila v bílou, ve které císař poznal postavu Panny Marie. Ta mu sdělila, že si přeje, aby na tomto místě byl postaven klášter. Tak se i stalo. Tento příběh je jednotlivými částmi zobrazen v nádherných barvách na zlatém podkladě nad vstupem do vnitřního prostor kláštera. V něm jsou uchovávány ještě dvě vzácnosti. Jednou je malý obraz Panny Marie, který namaloval evangelista sv. Lukáš. Tady měl vnuknutí, aby odešel do Jeruzaléma. Tento obrázek byl namalován ve čtyřech exemplářích. Ty jsou uchovávány ještě v Jeruzalémě, Antiochii a v Istanbulu. Druhou vzácností je křtitelnice, která se významem řadí hned za jeruzalémskou.

Na cestě po schodech do kláštera jsme byli upozorněni na jednu zvláštnost. V jednom místě, kde se schody lomí, byla mezi zábradlím jakási průhledná skříňka z plexiskla. K tomuto místu se vztahuje vyprávění, že tudy šla kdysi jedna místní žena, nesoucí džbán s olejem. Zde jej odložila, protože se chtěla jít pomodlit do kostela v klášteře. Když se vrátila zpátky, zvedla džbán a pod ním uviděla na schodě asi 5 cm velikou siluetku Panny Marie. Ta je dosud patrná. Lidé se u tohoto místa zastavují, průřezem v plexiskle se obrázku dotýkají a na zábradlí uvazují bílé níťové provázky a vyslovují svá přání.

Po jednodenní návštěvě Damašku a jeho okolí jsme nastoupili k odjezdu. V okrajové části města nám průvodce oznámil, že jsme u Damašské brány. Plní překvapení jsme stáli před kamennou stavbou, připomínající hradby středověkého hradu. Průčelí stavby tvoří dvě vystupující věžovité části, spojené zdí s vestavěným obloukem. Pod ním jsou vstupní celoskleněné dveře. Současná Damašská brána je v podstatě portál patriarchálního kostela sv. Pavla, zvaného „na hradbách“, který spravuje Melchitsko-Řeckokatolická církev. Ze zakoupeného informačního letáku se dovídáme, že na památku toho, že sv. Pavel prošel tímto místem, vybudovali na něm křesťané prvního století kostel. Jedním z několika málo

pozůstatků je sloup, jehož pouze horní část vyčnívá nad úrovní země a který byl objeven několik metrů pod dnešní svatyní. První kostel byl vybudován z původního domu sv. Ananiáše jako připomínka obrácení sv. Pavla. Později po arabském vítězství byl přestaven na mešitu. Ta byla po čase opuštěna a zbořena, obnovena ve 14. století a opětovně zbořena. Až na konci 20. století byla z těchto ruin znovu postavena křesťanská kaple. Stalo se tak díky postupnému úsilí patriarchů, kteří od roku 1885 systematicky skupovali pozemky, aby mohli znovu vybudovat původní svatyni obrácení sv. Pavla. Základní kámen byl položen 23. září 1924 patriarchou Dimitriem Cadi. Kostel byl dokončen o 17 let později a první bohoslužba byla slavena 29. června 1941 na svátek sv. apoštolů Petra a Pavla. Od roku 1964 podporuje melchitsko – řeckokatolický patriarchát vedle svatyně vybudovaný sirotčinec a dům pro staré lidi. O obojí převzaly péči a vedení basiliáni z Aleppo.

Dne 7. května 2001 během pouti v Sýrii „po stopách sv. Pavla“ navštívil papež Jan Pavel II. Tuto svatyni a pomodlil se zde.

Kostel se nachází v ohrazeném areálu. Středem vnitřku kostela je vyvýšený oltář z bílého mramoru. Uvnitř po stranách vstupních dveří jsou dvě vertikální plastiky s motivy zasažení sv. Pavla Kristem a úniku přes hradby spuštěním v koši, jak o tom čteme ve Skutcích apoštolů (9,3-9).

V prostorách kostela je na stěnách rozmístěno šest obdélných obrazů se zlatým podkladem v byzantském slohu. Na nich jsou umělecky ztvárněny nejvýznamnější události ze světceva života. V čelní stěně kostela je východ, který je interním vstupem do nádvoří moderního areálu zmíněných charitních ústavů.

Prohlídka kostela byla jen krátká, ale Bohu díky za to. Má přání z návštěvy Damašku byla naplněna.

*Václav Klán,
dokončení článku v příštím čísle*

Z činnosti

Matice svatohorské

Zdravím čtenáře časopisu Svatá Hora. V poslední době jsem byl několikrát žádán o to, abych ve větší míře zveřejňoval akce Matice svatohorské. V rubrice Matice bych Vám tedy rád poskytnul poněkud širší informace o problémech (i radostech), kterými se na našich zasedáních zabýváme.

V listopadu letošního roku byly demontovány vchodové dveře z ambitu do kláštera. Plánovaná oprava by měla trvat cca šest týdnů až dva měsíce a zahrnuje kompletní sejmutí kování, rovnání dřevěného podkladu, restaurování kovových částí, doplnění chybějících rozet a finální úpravu včetně nového barevného řešení. Zde se rozhoduje mezi červenou a hnědou barvou. Problémem zůstává prošlapaný práh kamenného portálu. Klasické řešení: vyjmutí prahu a otočení je v tomto případě nerealizovatelné. Rekonstrukci plně hradí Matice svatohorská (ve výši téměř sto tisíc korun). Po dobu rekonstrukce jsou instalovány náhradní kovové dveře.

V první polovině příštího roku plánujeme obdobnou opravu vchodových dveří svatohorského poutního Muzea spojenou se stavbou proskleného zádveří, které by mělo zajistit lidštější podmínky pracovníků Muzea v chladnějších obdobích. Matice se bude finančně podílet pouze na restaurování historických dveří Muzea.

V poslední chvíli se nám podařilo vydat Kalendáře akcí na liturgický rok 2005 – 2006. Podobně jako loni osahují (oproti loňsku mírně upravenou) textovou část, pojednávající stručně o historii a současnosti Svaté Hory. Na vnitřní straně pak je přehledný kalendář duchovních cvičení, zvláštních liturgických příležitostí včetně hudby, která při nich zazní, koncertů, výstav, a letos nově též byly zařazeny všechny mimořádné bohoslužby, zvláště pak výjimečné mše v 11 hodin u příležitosti různých svátků. Kalendář akcí vyšel, podobně jako minulý rok, v nákladu 6000 kusů, aby tak při případném dotisku po rozebrání tohoto nákladu bylo možné opravit drobné chybičky nebo doplnit další akce. Na vydání kalendáře se podíleli z poloviny Matice svatohorská, z poloviny provincie redemptoristů.

Vzhledem k fatálnímu stavu varhan během letošního podzimu plánujeme v příštím roce oslovit varhanáře Vladimíra Šlajcha s tím, že bychom započali s jednáním o stavbě tzv. varhanního positivu (mobilních píšťalových varhan), který je součástí projektu na stavbu nových varhan, a který by měl finálně sloužit především pro bohoslužby u Korunovačního oltáře. Vzhledem k několikanásobně nižší pořizovací ceně, než jaká se rýsuje u velkých varhan (u positivu do tří milionů) se zdá být stavba positivu vhodným řešením tragického stavu současných svatohorských varhan, na nichž po jeho pořízení (cca do tří let) nebudeme závislí. Matice svatohorská v současnosti disponuje asi jednou čtvrtinou finančních prostředků nutných pro pořízení takového nástroje. Věc je předmětem dalších jednání.

V plánu jsou též další benefiční akce (koncert v prvním čtvrtletí roku 2006 a další) na podporu stavby nových varhan. Podrobněji v některém z příštích čísel Svaté Hory.

Pavel Šmolík, předseda

Zprávy

ze Svaté Hory

- ❑ V sobotu 10. září v 17.00 hodin celebroid mši svatou v bazilice pro Maltézské rytíře strahovský opat Michael Josef Pojezdný, OPraem.
- ❑ Ve středu 21. září připutovali poutníci z Kanady a ve 13.30 hodin měli mši svatou se svým knězem.
- ❑ Ve čtvrtek 22. září měli ve 12 hodin mši svatou poutníci z Irska, kteří připutovali s vlastním knězem.
- ❑ V pátek 23. září připutovali poutníci z Mexika a z Irska, každá výprava se svým knězem, a měli mši svatou.
- ❑ Ve středu 28. září se ve Staré Boleslavi konala Národní svatováclavská pouť, při které účinkoval také Svatohorský chrámový sbor s regenschorim Pavlem Šmolíkem a P. Stanislav Příbyl, který se po mši svaté – která byla přenášena Českou televizí i Českým rozhlasem – spolu s dalšími kněžími věnoval desítkám telefonních hovorů diváků a posluchačů z celé republiky.
- ❑ V úterý 11. října hostila Svatá Hora zasedání Konference vyšších řeholních představených. Mši svatou v 10.00 hodin celebroid spolu s vyššími představenými apoštolský nuncius v ČR, arcibiskup Diego Causero.
- ❑ Ve čtvrtek 27. října se uskutečnila na svatohorském náměstí vojenská přehlídka, při níž byl předán 13. dělostřelecké brigádě bojový prapor, který jako jeden z nemnohých byl požehnán.
- ❑ Ve dnech 6. – 12. listopadu se konala na Svaté Hoře duchovní cvičení pro kněze, která vedl P. ThLic. Róbert Bezák, redemptorista ze Slovenska.
- ❑ V úterý 8. listopadu byla otevřena prodejna knih a devocionálií v prostorách Svatohorského poutního muzea. Prodejnu, stejně jako průvodcovskou službu, muzeum a další ekonomické činnosti provozuje nově vzniklá společnost Sacromontana, s.r.o. Tu vlastní ze 42% farnost Svatá Hora, ze 42% provincie redemptoristů a ze 16% Arcibiskupství pražské.
- ❑ Ve středu 9. listopadu jsme se dozvěděli, že jsme získali grant EU na rozvoj turistického ruchu ve výši přibližně 3,7 milionu Kč. Grant bude v souladu s předloženým projektem použit na rozvoj internetových stránek, tištěné publikace a natočení filmu o poutním místě. V rámci grantu také proběhne školení průvodců, provádějících v církevních objektech. Toto školení bude na přelomu února a března 2006 a bude včas oznámeno.
- ❑ Ve dnech 13. – 19. listopadu vedl exercicie pro kněze P. Vladimír Málek. Na závěr duchovních cvičení navštívil kněze apoštolský nuncius v ČR, arcibiskup Diego Causero.
- ❑ V úterý 22. listopadu se v 19.00 hodin konal v bazilice koncert kytaristy Vladimíra Brabce, který zorganizovala Matice svatohorská.

Opravy na Svaté Hoře

NASTÁVÁ KONEC ROKU 2005, A VĚTŠINA PLÁNOVANÝCH OPRAV SE BLÍŽÍ KE SVÉMU ZÁVĚRU.

■ **Oprava sousoší Kalvárie** je dokončena a sousoší je zkolaudováno. Na jaře byl podstavec sousoší opraven a vyrovnán, rozbité betonové části byly nahrazeny žulovými prvky. Poté bylo sousoší očištěno od mechu, krusty a pozdějších doplňků. Nejvíce byla poškozena hlava ukřižovaného Krista. Následovalo vyspravení porušených částí a domodelování chybějících tvarů. Nakonec byly sochy napuštěny hydrofobizační vrstvou a doplněny pozlacenými svatozářemi. Mřížka, která byla od 30. let 20. století kolem sousoší, se nebude na místo vracet, ale bude deponována. Místo ní bude okolí sousoší osazeno různými keři.

■ V jižním ambitu je **rekonstrukce štukové výzdoby** před dokončením. Blízko Březnické kaple se v jižní části ambitu pokračuje na restaurování kaple Zvěstování Panny Marie (do roku 1874 kaple Očišťování Panny Marie). V 90. letech byla kaple natřena nevhodnou žlutou barvou a příliš masivně pozlacená. Štuky byly vyčištěny a barevnost výzdoby upravena podle dochovaných původních fragmentů. Štuková výzdoba byla již zrestaurována, zbývá pozlatit některé detaily, což bude úkol na jaro roku 2006.

■ **Údržba šindelových střech.** Většina střech na Svaté hoře je kryta šindelem. Původně byly všechny střechy šindelové. V 60. letech minulého století byly věže pokryty měděným pechem. Ačkoli to památková péče tehdy nesla nelibě, vlastně tím

byla Svatá Hora zachráněna. V roce 1978 se při požáru areálu oheň zastavil právě o měděné střešce. Šindel je krytina krásná, ale velmi náročná na údržbu. Dříve se šindele vyráběly tak, že se štípaly sekrou, v novější době se řezaly. Štípaný šindel plní svou funkci mnohem lépe, protože respektuje strukturu materiálu. Voda tak stéká po letech a dřevo tolik nepřijímá vlhkost. V rámci této údržby bude provedena revize všech šindelových střech a ty poté budou ošetřeny nátěrem proti vlhkosti, dřevokazným houbám a plísním.

■ **Příprava montáže kamerového systému.** Kamerový systém má pomoci uhlídat na Svaté Hoře to, co se dá jinak jen těžko kontrolovat – otevřené prostory, tj. ambity s kaplemi a okolí areálu. Při montáži systému budou použity nejmodernější komponenty, které jsou schopny zachytit každý detail i ve velmi problematických světelných podmínkách. Předpokládané náklady na vybudování celého systému jsou necelé 3.000.000,- Kč, v letošním roce bude provedena 1. etapa v hodnotě 680.000,- Kč. 90% částky poskytuje MK ČR.

■ **Chystaná oprava dveří v ambitech.** Matice svatohorská zahájila opravu dvou barokních dveří v ambitech. První z nich – vstupní do kláštera pocházejí z 18. století, ale některé prvky dveří, jako rýhované madlo a klapačka, jsou ze 17. století. Na klapače je mezi ornamenty znak jezuitů. Druhými dveřmi jsou vstupní dveře do muzea. Ty prošly od doby svého vzniku několika opravami, z nichž poslední větší proběhla asi před 80 lety. Oboje dveře jsou natřeny hnědou barvou. Po opravě by měly být ozdoby cínované, kování natřena grafitovou barvou, barva plechových částí je předmětem jednání.

Prosím Vás o pomoc Vašemu poutnímu místu. Konto na opravy je 35-520395309/0800, konto na běžné potřeby a provoz Svaté Hory je 520395309/0800 u České spořitelny Příbram.

Za dobrodince se denně modlíme a v pátek v 7.00 hodin je za ně sloužena mše svatá.

P. Stanislav Příbyl, CSsR

Zajímavé zápisy z knihy hostů v muzeu z let 2003 – 2005

Od roku 2002 je ve Svatohorském poutním muzeu kniha, kam mohou návštěvníci Svaté Hory zapsat své dojmy a postřehy z návštěvy poutního místa. Kromě známých osobností jsou zde také poznámky od bezjmenných, často dětí. Některé z nich přetiskujeme.

Ja jsem velmi poctěn a potěšen, že jsem měl možnost navštívit ten krásný a důležitý klášter.

Ramiro Cibrian, velvyslanec Evropské komise, 27. června 2002

Obdivujeme tu krásu, to svaté ticho, je to velké pohlazení pro duši.

H.P., Praha, 13.7.2002

Celá Svatá Hora se nám velice líbí a máme zde pocit klidu a pohody. Je to krásné poutní místo poženané od Pána Boha. Děkujeme, že se sem můžeme každoročně vracet...

Rodina N., Tábor, 30.7.2002

Vzácné a svaté místo, kde vane Boží přítomnost, místo klidu a pokoje pro naši duši. Ať Panna Maria žehná všem, kteří se podílejí na rekonstrukci tohoto vzácného místa.

Manželé K., Brno, 30.7.2002

Jsem moderní člověk, ateista, ale pro to, co jsem zde viděl, nenacházím žádné výstižné superlativy.

V.L., Praha, 8.9.2002

Poutníci z Chicaga v USA z farnosti Panny Marie Svatohorské v Ciceru navštívili patronku svého chrámu, který vybudovali Češi v Chicagu 1935. Maria bud' nám i celé naší vlasti milostivá a oroduj za nás.

P. Dušan Hladík, 5.5.2003

Je tu klídeček, málo lidí, moc schodů, ale jinak to tu ujde!

Verunka, 23.7.2003

Od dětství to tu miluji a dnes poprvé jsem tu se svým snoubencem, který tu nikdy nebyl. Je to zde překrásné. Děkuji za opatrovanou nádhru

Eva, 1.8.2003

Tohle poutní místo snad musí chytout za srdíčko každého. Na mě udělalo obrovský dojem.

P.B., Trutnov, 20.8.2003

Děkuji za krásný pocit jistoty.

G., 23.8.2003

Dnes jsem tu byl já a můj Táta, dnes jsme tu byli poprvé spolu.

4.4.2004

Procházím těmito místy s pokorou a údivem.

H.H., 29.4.2004

Projasnila jsem si tady život.

V., 22.6.2004

Mohlo to být lepší, ale jinak to jde.

Z.Š., 4.7.2004

Višlapali jsme schody.

M.K. a J., 16.7.2004

Jsem neskutečně překvapená krásou a silně působící atmosférou. Děkuji.

L.E., 21.5.2005

Moc krásné. Rytíř měl štěstí, že ho loupežníci nechtyli.

J.P., Vlašim, 22.5.2005

Je to nejkrásnější místo, které jsem v Čechách viděla a děkuji za to.

I.Č., 2.6.2005

Navštívil jsem Svatou Horu asi po 55 letech jako dítě s otcem. Vzpomínám si na kázání biskupa Dr. Hloucha, který byl zavřen v 50. letech. Nyní musím pochválit perfektní organizaci a všechny doplňující programy. Výroční oslavy mi zůstanou navždy v paměti.

?, 5.6.2005

Přestože nejsme věřící, má pro nás návštěva tohoto poutního místa zvláštní význam a vyvolává v nás zvláštní pocit. Děkujeme za příjemnou prohlídku.

P., 26.7.2005

Mohlo by se zdát, že hudba ve svatohorské bazilice má své zvláštní vlastnosti: Je samozřejmě součástí prostoru i dění baziliky, takže se její přítomnosti nikdo příliš nediví, a mnohdy si jí snad už ani příliš nepovšimne. A dále: funguje tak jakoby sama od sebe, snad to nedá ani moc práce, a kdovi, co nového tato hudba vlastně přináší. A není ten varhaník na těch mších nějak málo, stále hraje někdo jiný, co on to vlastně dělá? A sbor, co vlastně zkouší a jací jsou tam lidé?

Slyším tyto otázky, je jich hodně, a odpovídám (dnes alespoň na některé) po svém.

3x s o u d o b á h u d b a ve svatohorské bazilice

Poprvé: Te Deum

Velkým (nejen) hudebním počinem letošního roku byla Korunovace, respektive Národní pouť na Svatou Horu. na slavnostní bohoslužbu jsme společně s Komorním smíšeným sborem Dr. Vladimíra Vepřeka, sborem Musica Amica z Plzně a Chrámovým sborem Velešín připravili liturgickou hudbu lidového rázu (ordinarium P. Ebena, mariánské písně, atd.), ale vzhledem k tomu, že na náměstí nelze použít varhany, všechny skladby bylo nutno upravit pro dechový orchestr, kterým byla Vojenská hudba Tábor. Vše řídil a notové materiály připravil pplk. Václav Matoušek, a to bez jakéhokoli nároku na odměnu! Jak neobvyklé, v dnešní době. Vše se poctivě zkoušelo, proběhla i společná generální zkouška týden před provedení, v bazilice.

Odpoledne v den slavnosti se pak konal koncert. Pro něj (opět z krásného vztahu ke Svaté Hoře) zkomponoval skladatel, hudební režisér, varhaník, campanolog Radek Rejšek *Te Deum*, a to pro sbor, dechový orchestr a zvonohru. Protože vidina koncertní zvonohry na svaté Hoře je zatím utopií, zúčastnila se koncertu Pražská mobilní zvonohra, což je několikátunový nákladní automobil, na němž je zvonohra nainstalována. Skladba moderního autora byla jistě náročná na poslech, ale v posledním desetiletí jsme byli nuceni přivyknout velkému množství novot, především ve sféře obchodu a obsluhování nových technických zařízení, proč bychom tedy nemohli věnovat trochu energie k pochopení moderní kvalitní vážné hudby, když tato má jistě větší trvanlivost než výdobytky moderního pokroku? Koncert doplnila ještě jedna vokální Rejškova skladba – Ave Maria a Händelova Hudba k ohňostroji.

Radek Rejšek

Te Deum a Ave Maria se pak hned v pondělí po slavnosti od šesti do jedenácti hodin večer studiově nahrávala v kostele v Obořišti (nedaleko Příbrami). Byl to trochu technický oříšek: jednak nebylo příliš mnoho času na nahrávání (jeden večer na natočení přibližně 25 minut hudby je opravdu málo, klasické CD se nahrává dva až čtyři dny), ale především s kamionem plným zvonů do kostela prostě nejedete, a tak jsme museli natáčet bez zvonohry a při nahrávání si ji jen představovat. V listopadu pak autor skladby a režisér nahrávky Radek Rejšek spolu se zvukovým mistrem vyjeli stovky kilometrů (za sněhové kalamity) do Holandska, země zvonohr, kde se světovým carillonistou Boudewijnem Zwartem, který part zvonohry přednesl i na Národní pouti, do nahrávky Te Deum dootočili zvonohru.

Do výroby CD však schází mnoho práce. Především je třeba doplnit je další hudbou. Pravděpodobně jí bude Hudba ke svěcení nového oltáře ve svatohorské bazilice a případně ještě nějaká další skladba Radka Rejška. V plánu je i zařazení rozjímavého slova v podání některého z předních českých katolických spisovatelů. CD snad vyjde koncem roku 2006 nebo na jaře 2007.

Podruhé: Synové tvoji ať jsou jako výhonky Oliv

O hudbě při svěcení nového oltáře Otmaru Olivy jsem se v minulém odstavci již letmo zmínil. Původní plán při této slavnosti provést hudbu již zkomponovanou, a tedy volit mezi vhodnými skladbami různých autorů na požadované texty, vycházel z praktických pohnutek: nikdo neměl s dostatečně velkým předstihem k dispozici přesné požadavky na hudbu při této liturgii a já jsem nepředpokládal tak krásou a členitou liturgii s množstvím řídce používaných textů. Nechci tím říci, že by liturgie nebyla dopředu dostatečně připravena, zkrátka jen se oltáře nesvětil tak často, a tak ve věci dlouho nebylo úplně jasno. Čím podrobnější však přicházely informace, tím více se rýsovala nutnost zkomponovat hudbu alespoň

z části novou. Posledním hřebíčkem do rakve původního plánu pak byla instalace nového oltáře v posledním týdnu před svěcením, které jsem měl možnost se zúčastnit. Nový oltář (a další zařízení, jako kříž, ambon, svícny, trůn, monstrance...) působil takovým dojmem, že jsem se v tomto posledním týdnu před vysvěcením nového liturgického prostoru jasně rozhodl: pohyboval jsem se v podstatě

Pavel Šmolík

jen mezi bazilikou, kde se rodil nový presbytář a zkušebnou sboru, kde na počítači (moderní způsob psaní not časově úspornější než zdoluhavé rozepisování ručně na notovém papíru) vznikala hudba přímo pro něj. Termín byl šibeniční. Ze zkušenosti vím, že kompozice nebo spartace skladby vyžaduje mnohonásobně více času, než je doba trvání skladby, ale nakonec se, myslím, zdařilo.

Velký dík je třeba vyslovit především sboru, který se byl schopen některé části naučit v podstatě těsně před svěcením, a jehož členky se nebojácně ujaly hry na orchestrální zvonohru; rovněž tak i žesťovému kvartetu (částečně složenému z velmi ochotných členů Jihočeské komorní filharmonie). Jen hráče na tympany jsem nesehnal, a tak, abych se nenudil, jsem si při dirigování ještě trochu zahrál na bubny...

Potřetí: Karel Bříza jako moderní skladatel

Při výběru hudby na letošní Vánoční svátky jsem si řekl, že již drahně dlouhou dobu přesvědčuji naše publikum i věřící, že vánoční hudba to je především Ryba, Brixl, tedy klasicismus. Ale vánoční hudbu přece skládali i autoři pozdější, romantičtí a moderní..., jen ne a ne najít tu pravou skladbu. Po třech letech nárazových týdenních úklidových akcí (zvláště v tzv. „obdobích relativního klidu“, kterých není mnoho, ale přesto se vyskytují – po vánocích a v létě) mohu říci, že na Svaté Hoře je minimum not, o kterých bych nevěděl, nebo které by nebyly systematicky zařazeny. Ale přesto se občas stane, že v deskách, kolem kterých chodíte denně, objevíte něco zcela nečekaného. A přesně takové jsou desky s názvem „K. Bříza: Rukopisy, dopisy, různé“. Břízova Česká mše vánoční vznikla v roce 1953 a je tedy jedním z nejranějších skladatelových počínů, ale především je skladbou, která skončila takříkajíc „v šuplíku“. Je to velmi úspěšný pokus zhudebnit notoricky známé texty vánočního kancionálového cyklu koled „Splnilo se Písmo svaté“, a to částečně za použití stávajících melodií, ale někdy i vytvořením zcela nové hudby na původní text koledy.

Mše je určena pro sbor a varhany, ale pro provedení jsem ji instrumentoval pro největší možný orchestr, který se na kůr v bazilice vejde: flétna, hoboj, klarinet, fagot, dva lesní rohy, smyčcový kvintet. Při práci na instrumentaci a nácvičku se sborem jsem pochopil, proč Bříza skladbu nikdy neprovedl: hudba je někdy na vánoční mši hodně komplikovaná, avšak nikoli nekvalitní, především part sboru je pak v některých místech přímo vražedně těžký.

I přesto jsme se do Mše pustili a výsledky budou snad příjemným bodem letošní vánoční doby.

Karel Bříza

Pavel Šmolík

Ty jsi ten, který má přijít, anebo máme čekat jiného?

Mt (11,3)

Adventní doba je dobou čekání, nikoli na něco či někoho neznámého, ale na toho, který již přišel, ale ve své nekonečné hloubce se nám stále chce dávat znovu. A tak vlastně směřujeme k setkání, při kterém budeme vždy překvapeni. Příprava, o které v adventu tak často hovoříme, spočívá tedy i v tom jaksi si „odvyknout“ na vžité představy o tom, kterého čekáme, na jeho už příliš samozřejmou přítomnost v našem životě, tak samozřejmou, že často už jen formální. Schopnost být znovu zasažen. Nasvítit svůj život z nečekaného úhlu. I to je předpoklad Vánoc. Koneckonců, ono betlémské nasvícení, byť tajemně a nepřímočaře předpovídané proroxy, také nenaplnilo dobové očekávání vyvoleného národa.

Objevit v známém nové, v předpověditelném nepředvídané, v temném světle, v slabém sílu. To je pnutí adventní naděje. Proto se v adventních čteních opakují výzvy k otevření očí, osvícení tmy, uzdravení slepých. Proto odpověď na naše hledání přichází v betlémské noci, která svůj definitivní smysl čerpá z oné nejdůstojnější noci, noci paschalní.

Jak se zorientovat v noci? Učit se z paměti jednotlivým úsekům cesty, vnímat celým tělem vrcholy, kameny, záhyby, vidět paměť. Paměť církve jsou celé dějiny spásy, paměť adventní je především Starý zákon. Vstřebáme-li jeho slova, stává se nám cesta k Betlému čitelnější, ač ne samozřejmá, protože mezi Betlémem Ješeho a Mariiným tkví rozdíl zcela nové přítomnosti Boží, přítomnosti v těle.

A učíme-li se jazyku starozákonních textů, dokážeme i dítě v jeslích oslovovat jinak než rozpačitým sentimentálním žvatláním. Učíme se vidět v Něm neviditelné, za závojem slabosti Boží všemohoucnost a pod způsobou vydání se dar.

Není jedno, jak oslovujeme blízkého člověka. S každým oslovením můžeme buď rozmělnit jeho jedinečnost nebo ji naopak podtrhnout, každé oslovení je přibližování se k tajemství druhého. Oslovením nelze vyčerpat hloubku druhého, spíš si ji uvědomit, s každým oslovením zjišťujeme, že druhý je ještě hlubší a ještě víc jiný, než jsme si mysleli. To je třeba podstata litanického vzývání

Ježíšova jména či Matky Boží. Oslovení je klíčovým prvkem dialogu. Volbou oslovení, jeho tónem, naléhavostí navozujeme směr celého dialogu. Modlitba je otevřením života Tomu, kdo je jeho smyslem, je tím, co z oznamovacího způsobu naší všednodennosti tvoří otázku, zvolání.

Na čí příchod čekáme v adventu? Na příchod toho jistého notoricky známého Boha? Pak se nedočkáme. A tak i liturgie adventu nás učí oslovovat Neoslovitelného, vyvýšeného nad našimi životy právě svou přítomností v nich. Ke konci adventu nám liturgie nabízí v denní modlitbě církve při nešporách a ve mši svaté před evangeliem jedinečné formulace vzývání Mesiáše, které v sobě nesou celou hloubku identity toho, který má přinést definitivní proměnu našich životů. Jde o tzv. O- antifony. Tedy jakási liturgická zvolání, jímž dáváme směr našim

modlitbám a potvrzujeme je. „O“ proto, že v latině začínají tímto citoslovcem, v českém překladu vypuštěném ke škodě slavnostního rázu těchto antifon. Ono „O“ je sice knižní a archaické, ale právě tím se vyjadřuje slavnostnost, mimořádnost situace adventní modlitby a navíc je povýtce citoslovcem překvapení a úžasu. Tedy postojů, bez nichž se Boha nedočkáme. Jednotlivé antifony jsou naléhavou modlitbou, voláním k tomu, který k nám směřuje už od počátku stvoření, v hloubce světových dějin a hledání různých náboženství, v dramatických dějinách smlouvy a vyvolení, který se jedinečně a nepřekonatelně dává svým životem od Betléma ke Golgotě, zmrtvýchvstalý vládne zatím skrytě v očekávání definitivního příchodu, definitivního adventu na konci časů.

Modlit se tyto antifony znamená přibližovat se k tajemství Ježíše Krista a čekat od Vánoc víc, než mohou dát naše představy.

Nabízíme meditativní uvedení k jednotlivým O-antifonám jako podklad k osobní modlitbě na závěrečné dny adventu.

Moudrosti, ty vycházíš z úst Nejvyššího, ty se rozpínáš od jednoho konce světa k druhému, ty mocně a mírně řídíš všechno: přijď a nauč nás cestě rozumnosti!

Co vychází z našich úst, má sílu bořit nebo budovat, slova mohou povzbudit i zabít. Jak lehkovážně dnes žonglujeme slovy! A přece vyslovením každého slova se zařazujeme do tvůrčího procesu Božího, nebo jdeme proti němu. Slovo, které se stalo tělem se chce vtělit do našich slov, proměnit je zevnitř a skrze ně vstoupit do života našich blízkých. Moudrá jsou slova, která nesou pokoj, pojmenovávají pravdu s láskou, nevyslovená se mění v bolest mlčení tam, kde ještě není čas na vyslovení. Jsme nesení Slovem, Bůh stále tvoří a tajemně řídí běh světa a našich životů. Pravdivé slovo musí vycházet z naslouchání. Jsme v proudu Moudrosti. I za fragmenty a zmatkem našich dnů je smysl, který je nese, dech Božích úst, mírný, a přece spalující. Moudrost není jen ve zvuku slova, ale v souladu slova a činu. U Boha je slovo činem. Naše slova se blíží k skutku proměnou na kříži.

Hospodine, vůdce Izraelova domu, ty ses zjevil Mojžíšovi v ohni hořících keře a dals mu zákon na Sinaji: přijď a vysvobod' nás s velikou mocí!

Kdo je pánem mého života? Boží panství je kácením veškerých model a kultů, ke kterým se ve svém životě utíkám. Protože mi dodávají pocit síly, laciné úlevy, rozptýlení. Protože jimi mohu manipulovat a tak se stávat bohem svého života. A potažmo bůžkem-diktátorem mých nejbližších. Adonaj, živý Pán má svrchovanou moc, a proto nemusí používat sílu, obhajovat se, proto může přijít jako malé dítě a dát mi svobodu. Je-li jeho mocí láska, mé odmítnutí jej zabije, ale milovat mě nepřestane. Může se vzdát všeho, jen ne mě. Není hračkou v mém životě, sladkým vánočním talismanem, ale je darem. Ne já jej objevuji, ale on se zjevuje mně. Jen On, svrchovaný, může být dárce svobody.

Kořeni Jesse, ty stojíš jako znamení národům, před tebou zmlknou ústa králů a národy tě budou vyzývat: přijď a vysvobod' nás, už neprodlevej!

Výhonek z kořene Jesse – Boží zaslíbení jsou nezrušitelná. Když my jsme nevěrní, on zůstává věrný. Proto je eschatologické naplnění ve Starém zákoně líčeno jednoznačně jako iniciativa Boží. On má moc i z kamenů učinit děti Abrahámovy. A tak navzdory nevěrnosti Davidova domu, odpadům, selhání, nebude od-

ňata od tohoto domu vládá, protože Bůh to slíbil. Navzdory tragickým hříchům, modloslužbě, právě skrze bolest věrných a nenápadných roste neviditelně v zemi, v srdci síla touhy a naděje. Bolest živí touhu. A nakonec vyrazí z nebývalou silou, před níž si nepřátelé zakryjí ústa. Zapouštějme kořeny do hloubky, i když navenek budeme směšní, nepatrní. Tak bychom chtěli vnější změnu! – a Hospodin zatím mění srdce. Aby dítěti - Bohu nebyla u nás zima.

Klíči Davidův a žezlo Izraelova domu, když ty otevřeš, nikdo už nezavře, Když ty zavřeš, nikdo už neotevře; přijď a vyved' ze žaláře spoutaného, jenž sedí v temnotě a stínu smrti!

Nebe nad našimi životy se často zdá zavřené. Voláme úpěnlivě o otevření, protržení, o přístup. Opona, oddělující nás od Otce, nechávající nás žít ve stínu, v šeru našich iluzí, ztrát, úzkostí, hříchů byla odemčena jen klíčem dobitého Kristova těla. Jediný klíč, který zapadne do zámku nebeské brány je ten, který sestoupil, aby nám dar do ruky klíč ve své oběti, přinášené Otci. Lidství a božství sjednocené jako klíč a zámek, dokonalá podoba člověka, která projde úzkou cestou náročné lásky. Sedíme v adventní tmě a Mariina ruka nám v Betlémě podává klíč – svého syna. Moc klíčů svěřená církvi není nějakým úředním glem, ale životem lásky, který se dobrovolně dává do našich rukou.

Východe, jase věčného světla a slunce spravedlnosti: přijď a osvěť ty, kdo žijí v temnotě a ve stínu smrti!

Tma nemusí být jen hrůzostrašná, může být cestou, zvnitřněním, prohloubením, oddálením se od rozptýlení dne, ale smysl má jen v souvislosti s nadcházejícím světlem. Tma není cílem života, je tunelem, který má vést k cíli, např. i v modlitbě. Nezaměňujeme hledání se zalíbením v nezakotvení. Cesta ve tmě je nesena skrytým světlem. Tím je v našem křesťanském životě naděje. V žalmech je častý obraz noční hlídky, která netrpělivě čeká na svítání. A ví, že přijde. A prostředí, kde jsme ve tmě jen tušili a předpokládali, bude náhle zřejmé, osvětlené. Každý náš skutek vyjde najevo. I motivace našich činů. A to ve světle Ježíšova života, začínajícího v Betlémě. Pohledme na Ježíše, a uvidíme své tápání. A neslibujeme tomu dítěti víc, než dokážeme. Nedokážeme jej neukřižovat. Ale mějme sílu prosit o světlo lítosti, pokání, obrácení. A pak i z nás vytryskne světlo.

Králi národů, toužebně očekávaný, ty jsi nárožní kámen, který spojuje Boží Klid vjedno: přijď a spas člověka, kterého jsi utvořil z hlíny!

Už v Betlémě začíná rozdělení lidí kolem Ježíše. Jedny malé dítě přitahuje a v prosté lásce vnímají, že v nich vyvolává tu nejvnitřnější radost a naplnění (Jan v lůně Alžběty, Alžběta, pastýři, Simeon ...), jiné ohrožuje, protože cítí, že nad ním nemají moc, že není adekvátním nepřítelem, jemuž by mohli čelit lstí. A přece byl povolán k sjednocení – nás samých se sebou, prvního domova naší ukryté touhy a nostalgie s druhým domovem našeho vyhnanství, s druhými, které přestaneme vidět jako konkurenty, před nimiž musíme vždy jen obstát, v něm padnou hranice ras, národů, pohlaví, kultur. Protože ve všem, v celém vesmíru je obraz jeho královské tváře. Jsme hlínou proměněnou jeho skloněním se k nám v dobrodružství života, naše křehkost je zpevněna jeho královskou mocí. A gestem, které nejvíce potvrzuje naši velikost je, když před ním v zastoupení celého stvoření poklekáme.

Emanueli, králi náš a zákonodárce, na tebe čekají národy, abys je zachránil: přijď a dej nám spásu, Pane, náš Bože!

Je-li Bůh s námi, kdo je proti nám? On je větší než naše svědomí, než naše úzkosti, naše pády. Kam bychom utekli před tváří Páně? Vždyť všude je, i v hloubi našeho hříchu, on neviný, trpící spolu s námi a čekající na to, až si ho ve své bídě všimneme a konečně nás bude moci milovat. Ne proti nám, ne nad námi, ne někde daleko před námi. Ale s námi. A proto tak přehlédnutelný. Jako v betlémské stáji. Bližší nám než my sami sobě. Tam, kde teď stojíme, začíná naše věčnost. Tam je půda svatá, tam je teď čas spásy. Tam poklekneme a odevzdejme mu nedokonalé dary našeho srdce. Byli jsme ztraceni – a našel nás. Byli jsme mrtvi – žijeme. Byli jsme otroky hříchu – a jsme králi. Nám, nám narodil se!

Petr Beneš, CSsR

KATECHEZE O MŠI SVATÉ XV.

Wojciech Zagrodzki, CSsR, Janusz Serafin, CSsR

Eucharistická modlitba III. – Proměnění a anamnéze

Po modlitbě o Ducha svatého následuje konsekrace, kterou nazýváme proměnění. Konsekrace je liturgickým zpřítomněním toho, co se stalo při Poslední večeři, v předvečer ukřižování Ježíše Krista. Proto slova řečená a gesta vykonaná v liturgickém obřadu opakují Kristova slova a gesta zapsaná v Písmu svatém. Tak církev odpovídá na doporučení, které dostala: „To konejte na mou památku“. Je to však zvláštní památka. Chápání Kristovy „památky“, kterou prožíváme při liturgii, pochází z liturgie židovské Paschy. Ježíšova poslední večeře s apoštoly byla přece slavením židovské liturgie Paschy. Židovské rodiny se každoročně shromažďovaly na zvláštní liturgii, která se slavila doma na památku historického exodu izraelského národa z egyptského otroctví, během něhož se zvláštním způsobem projevila Boží intervence, spasitelná pro jeho vyvolený národ. Byl to neobyčejně podstatný okamžik, který způsoboval, že každý si Izraelita byl vědom své příslušnosti k vyvolenému národu. Kdyby liturgie Paschy neexistovala, byla by pro další pokolení Izraelitů tato událost vyjítí z Egypta jen jakousi vzdálenou minulostí.

Slovo „památka“ ve vztahu ke křesťanské liturgii chápeme stejným způsobem. Památka Poslední večeře slavená během mše svaté není tedy jen vzpomínáním na už téměř 2000 let starou událost, ale jeho svátostným zpřítomněním proto, aby dnes žijící křesťané mohli na ní mít účast. To, co poslední večeře obsahuje, vede k tomu, co bezprostředně následovalo. Proto události, na které mše svatá pamatuje, jsou Kristova smrt a zmrtnvýchvstání, a také jeho neustálá přítomnost ve světě. Jistý kazatel vysvětloval tajemství eucharistie takto: „Když jsi na mši svaté, je to, jako

bys stál na Kalvárii vedle Jana a Ježíšovy Matky, díval ses na tvář Spasitele, který dává svůj život za odpuštění hříchů, nebo jako kdybys s Petrem a Janem běžel ke hrobu, aby ses podíval dovnitř a s údivem viděl prázdný hrob a slyšel andělův hlas, který zvěstuje, že vstal z mrtvých.” Zde vidíme, co je to obřad proměnění chleba a vína slavený jako památka Ježíše Krista.

Jestliže mši svatou takto prožíváme, stává se skutečnou Kristovou obětí zpřítomněnou v čase, kterou církev podává Bohu Otcí. Darem, který pokládáme Otcí na oltář, je dokonalá oběť Kristova Těla a Krve, do níž se zapojují jednotliví účastníci eucharistie. Na takového chápání Kristovy památky celebrowané během mše svaté navazuje první část modlitby, která následuje po proměňování, modlitby, kterou nazýváme anamnéze: “Proto na památku požehnané smrti, slavného vzkříšení a nanebevstoupení tvého Syna, našeho Pána, Ježíše Krista, obětujeme, Bože, ke tvé slávě my, tvoji služebníci i tvůj svatý lid, dar z tvých darů, oběť čistou, oběť svatou, oběť neposkrvněnou: svatý chléb věčného života a kalich věčné spásy.”

Okamžik proměnění prožívají věřící shromáždění v kostele vkleče. Je to výraz úcty, víry, ale i znamení poslušnosti a darování sebe sama Bohu v jednotě s obětí Ježíše Krista, kterou podáváme skrze církev Bohu Otcí.

(Převzato z pastorační a teologické revue polských redemptoristů „Homo Dei”)

Přeložil a upravil P. Stanislav Příbyl, CSsR

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2006

20.2. - 24.2.	Ženy - úvodní kurs „Boží přítomnost“ (P. Stanislav Muzikář, CSsR)	19.6. - 23.6.	Ženy - „Ženy v Písmu svatém“ (Petr Beneš, CSsR)
20.3. - 22.3.	Setkání pastoračních asistentů (P. Vladimír Málek)	17.7 - 22.7.	Katecheté a pedagogové (P. Jaroslav Brož)
27.3. - 31.3.	Manželské páry, osoby žijící v manželství (P. Vladimír Málek)	7.8. - 11.8.	Katecheté, pedagogové a studenti pedagogických oborů (P. Petr Beneš, CSsR)
2.4. - 5.4.	Varhanici a kostelní spolupracovníci (P. Oldřich Máša, Opavská varhanická škola)	20.8. - 26.8.	Kněží (P. Vladimír Málek)
21.4. - 23.4.	Setkání pro pokřtěné - základní kurs (O. Anton Verbovský, CSsR)	4.9. - 8.9.	Ženy (P. Zdeněk Šilhánek, CSsR)
8.5. - 12.5.	Ženy (P. Josef Michalčík, CSsR)	2.10. - 6.10.	Ženy (P. Josef Michalčík, CSsR)
15.5. - 19.5.	Ženy - „Modlitba s Marií“ (P. Stanislav Muzikář, CSsR, Petr Beneš, CSsR)	13.10. - 15.10.	Setkání pastoračních asistentů (Mons. Aleš Opatrný)
5.6. - 9.6.	Ženy (P. Zdeněk Šilhánek, CSsR)	5.11. - 11.11.	Kněží (Mons. Karel Herbst)
		12.11. - 18.11.	Kněží (P. Róbert Bezák, CSsR)
		30.11. - 4.12.	„Pane, nauč nás modlit se“ - pro ty, kteří chtějí prohloubit život modlitby (P. Petr Beneš, CSsR).

Začátek exercicií je první uvedený den v 18.00 hodin, konec poslední den ráno. Náklady na kurs pro kněze 1850,- Kč, ostatní kursy 1250,- Kč, víkendová duchovní obnova 700,- Kč, kurs P. Brož 1670,- Kč. Přihlášky jen písemně: Exerciční dům Svatá Hora, 261 80 Příbram II/591, e-mailem ex.dum@svata-hora.cz nebo vyplněním formuláře na <http://www.svata-hora.cz>

Bohoslužby na Svaté Hoře

- Neděle:** 6.00, 7.30, 9.00 a 11.00 hodin dopoledne, odpoledne v 15.30 hodin. V 15.00 hodin modlitba posvátného růžence. V 16.15 hodin zpívané nešpory
- Pondělí - sobota:** 6.00, 7.00, 9.00 a 17.00 hodin. V 16.30 hodin modlitba posvátného růžence.
- Každý pátek** v 7.00 hodin je mše svatá obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské.
- Ve čtvrtek** po odpolední mši svaté je adorace.
- Příležitost ke svátosti smíření:** půl hodiny přede mší svatou. Na požádání kdykoli.
- Svátost křtu:** Je vhodné, aby rodiče křtěného dítěte absolvovali přípravu ve své farnosti.
- Svátost manželství:** Je třeba, aby se zájemci o tuto svátost o ni ucházeli u faráře v místě svého bydliště.

Úřední hodiny farního úřadu:

Pondělí – pátek: 9 – 12; 13 – 15.30 hod.

Svatohorské poutní muzeum a průvodcovská služba

- Zajišťuje:** Sacromontana, s.r.o. IČ 27363261, DIČ CZ27363261
- Odpovědná osoba:** Alena Heverová
- Tel.:** +420 318 429 943 nebo mobil + 420 731 619 800
- e-mail:** prohlidka@svata-hora.cz

***** *Stálá expozice a sezónní výstavy; Prodejna knih a poutního zboží* *****

Po – So: I. - III. IV. - V. VI. – VIII. IX. – X. XI. – XII.
10 – 15 9 – 16 9 – 17 9 – 16 10 – 15

Ne I. – XII.: 9 – 17

Průvodcovská služba

IV. – IX. v otevírací době stálé expozice; poslední prohlídka začíná hodinu před zavírací dobou. Prohlídka areálu Svaté Hory včetně návštěvy uzavřených prostor s průvodcem (I. prohlídkový okruh), Expozice „Svatá hora nad časem a v čase“ (II. prohlídkový okruh).

Prohlídku větších skupin je vhodné rezervovat. Po předchozí domluvě je možné zajistit prohlídku i mimo otevírací dobu. Všechny rezervace je nutné objednávat písemně, e-mailem nebo faxem.

Vstupné: Prohlídka v češtině: 50,- / 30,-; cizojazyčný výklad: 70,- / 50,-; rodinné vstupné: 130,-; děti do 6 let zdarma.

SVATÁ HORA Vydává a rozšiřuje Římskokatolická farnost Svatá Hora, 261 80 Příbram II. – 591, tel. 318 429 930, fax 318 429 934, e-mail: basilica@svata-hora.cz, internet: <http://www.svata-hora.cz>, wap: <http://wap.svhora.cz>. Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719. Cena časopisu – dobrovolný dar (náklady na 1 výtisk činí 15,- Kč + poštovné). Řídí redakční rada, zodpovídá P. Stanislav Příbyl. Grafická úprava, sazba a tisk Tiskárna Prima spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s.r.o.

BANKOVNÍ SPOJENÍ Česká spořitelna, a.s., okresní pobočka Příbram, č. ú. 520395309/0800.
Zájemci o pravidelné odebrání piště na adresu redakce.

Fotografie z předání bojového praporu
13. dělostřelecké brigádě
na Svaté Hoře 27. 10. 2005.

